

Natuursteen in de Utrechtse Beyerskameren

door Llewellyn Bogaers

Een bezoek aan Steenhouwerij Maarssen is een unieke ervaring. Hier zie je dat het ambacht van steenhouwer nog dagelijkse praktijk is. Tufsteen en andere natuursteensoorten die beelden oproepen van lang vervlogen tijden, wachten daar op bewerking.

De steenhouwerij is er volledig toe uitgerust. Zaagmachines zagen de hardstenen brokken en platen op maat. Steenhouwers zetten het steen naar hun hand en creëren levendige patronen. Ik zag lijnen hoeken omgaan, verspringen en terugkomen, hol dan weer bol worden.

Oog in oog met al die versierde blokken die samen een sierlijke steunbeer of pilaar vormen, groeit mijn bewondering voor de middeleeuwen die in staat waren ruimtelijk te denken zonder alle visuele en technische hulpmiddelen die ons nu ter beschikking staan. Evenzeer ben ik getroffen door het vakmanschap waarmee de medewerkers van Frits Woudenberg steenhouwwerk uit vroeger tijden herscheppen. Wie dat kan moet wel gegrepen zijn door steen. Bij restauratiewerkzaamheden komt dit vakmanschap erg goed van pas.

Zo ook bij de restauratie van de Beyerskameren te Utrecht. Dit rijtje éénkamerwoningen uit 1597 aan de Lange Nieuwstraat was toe aan een grondige opknapbeurt. Het voegwerk is hersteld. De belijning van het metselwerk is weer strak. Er is zelfs een plaatsje uitgespaard voor de bel.

Heel fraai zijn de kruiskozijsen vensters in de dakkapellen. Jurriëns Monumenten onderhoud heeft zich ook ontfermd over het natuursteen. De gevelsteen was behoorlijk verweerd. De buitendienst van de steenhouwerij heeft de aangetaste plekken ter plaatse met mortel hersteld. De ingehakte letters zijn met bladgoud verguld.

Nu kan iedereen weer lezen hoe Adriaan Beyer en zijn vrouw Alet Jansdochter in 1597 deze kameren gesticht hebben uit ontzag voor God en zorg voor de armen.

In de twaalf huisjes konden arme mannen en vrouwen gratis wonen. Bovendien kregen zij elk jaar ter waarde van twintig gulden meel, boter, kaas en turf. Dat was heel wat in een tijd dat tachtig gulden een behoorlijk jaarinkomen was.

De bemiddelde, maar kinderloze stichters waren hun tijd ver vooruit, in die zin dat zij bepaald hadden dat het beheer van de kameren in handen was van zowel een katholieke als een protestantse zaakwaarnemer en dat er evenveel katholieken als protestanten moesten wonen. Hier was de oecumene al 1600 gerealiseerd!

Nu wonen er nog steeds mensen die in aanmerkingen komen voor huursubsidie. De religieuze gezindheid speelt geen rol meer. De charmante huisjes zijn in trek voor wie van oud en eigenzinnig houdt en boven de veertig is.